

MOCRO MAFFIA

Wouter Laumans & Marijn Schrijver

Mocro Maffia

Lebowski Publishers, Amsterdam 2019

Eerste druk, oktober 2014

Zesendertigste druk, oktober 2021

© Wouter Laumans & Marijn Schrijver, 2014

© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2014

© Omslagfoto: ANP | Evert Elzinga

Omslagontwerp: Vrucht vlees

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

ISBN 978 90 488 2803 6

ISBN 978 90 488 1935 5 (e-book)

NUR 305

www.lebowskipublishers.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘Fedeli sono i cani’

‘Trouw zijn (alleen) honden’

Salvatore ‘Totò’ Riina
in *Il Capo dei Capi (Corleone)*

Wie is wie in Mocro Maffia?

De Marokkaanse onderwereld bestaat uit kleine groepen en gelegheidscoalities. In het conflict dat in dit boek wordt beschreven, wordt onderscheid gemaakt tussen twee groepen. Die rond Gwenette Martha en die rond Houssine Ait S./Benaouf A.

VERMEENDE GROEP HOUSSINE AIT S./BENAOUF A.

Houssine Ait S.

HARDE KERN:

Benaouf A.

Abdelhamid (Hamid) 'Kikker' Ait B.

Souhail 'de Lange' Laachir

LOOPJONGENS:

Rida Bennajem

Said el Yazidi

Youssef Lkhorf

Marchano Pocorni

GELIEERD:

Chris 'de Kamper' Bouman

Solaïman L.

Mohammed 'MacGyver' El Mayouri

VERMEENDE GROEP GWENETTE MARTHA

Gwenette Martha

COMPAGNONS:

Najeb 'Bo' Bouhbouh

Najib 'Ziggy' Himmich

GELIEERD:

Hakim 'Turtle' el Y.

VERDACHTEN LIQUIDATIE STAATSLIEDENBUURT:

Audi Quattro RS4:

Hamza 'Chiep Chiep' B. (bestuurder)

Adil 'Kinker' A. (rechts achterin)

Anouar 'Popeye' B. (rechts voorin)

Volkswagen Golf GTI 5:

Derkaoui 'Pirki' van der Meijden

Naoufal F.

Proloog

De Staatsliedenbuurt maakt zich op voor een druilerige jaarwisseling. Het is 29 december 2012 en de vuurwerkverkoop is losgebarsten. In de volksbuurt in Amsterdam-West klinkt al af en toe een knal, maar op straat is vrijwel niemand te zien. Het enige wat opvalt is een zwarte Range Rover die rond kwart over tien door de wijk rijdt.

Naast de bestuurder van de terreinwagen zit de eenentwintigjarige Said el Yazidi. Hij is de jongste aan boord. Een vrolijk joch met veel vrienden. Jongens van wie de familie uit het Rifgebergte komt, pesten Said weleens met zijn vermeende gierigheid. Hij is een ‘soesi’ – een Zuid-Marokkaan. Zijn familie komt uit de omgeving van de stad Ouarzazate.

Op de achterbank zit zijn vriend, de achtentwintigjarige Youssef Lkhorf. Een joviale Ajax-fan die altijd in is voor een geintje. Zo stelt hij zichzelf vaak grappend voor als ‘Peter’. Hij woont in het oostelijke deel van het centrum, vlak bij het Scheepvaartmuseum. Hij is vaak op straat te vinden. Als hij zijn gezicht ’s zomers op de pleintjes in zijn buurt laat zien, drommen kinderen om hem heen omdat ze weten dat er misschien wel een ijsje te halen valt. Hij komt uit een groot gezin met twaalf kinderen en trekt veel op met zijn broertje Omar, die zes jaar jonger is. In de overwegend blanke buurt staan de onafscheidelijke broers bekend als Nick en Simon.

Hij studeert voor boekhouder, maar wil liever docent maatschappijleer worden. Daarom begint hij over twee maanden aan een nieuwe studie. Ondertussen klust hij bij op de taxi van een van zijn broers, en als koerier. En hij werkt sinds kort in een res-

taurant in de binnenstad. Hij is weleens een keer met de politie in aanraking gekomen, maar wie in zijn omgeving niet? Er was een conflict tussen agenten en wat jongens uit de buurt. Youssef probeerde de boel te sussen en werd meegenomen naar het bureau. Twee uur later stond hij alweer buiten.

Achter het stuur van de Range Rover zit de achtentwintigjarige Benaouf A. De bolide staat op naam van zijn halfzus. Hoewel Benaouf in Leeuwarden is geboren, woont zijn familie in Eindhoven. Nog niet zo heel lang geleden is hij na een huwelijk van twee jaar gescheiden, maar de knappe Benaouf heeft aan vrouwelijke aandacht nooit gebrek.

Wanneer de auto vanaf de Van Hallstraat de woonwijk in draait, trekt die geen aandacht. Inwoners van de Staatsliedenbuurt kijken al lang niet meer op van een paar jonge Marokkanen die rondrijden in een dikke terreinauto met een cataloguswaarde van bijna een ton.

De Range Rover rijdt door de smalle straatjes. In het donker is het een soort doolhof. Uiteindelijk parkeert de auto bijna aan het einde van de Schaepmanstraat. De inzittenden stappen uit. Telefoons blijven in de auto, net als het pistool, dat in een verborgen ruimte ligt in het dak van de auto.

Benaouf heeft hier in de Staatsliedenbuurt met iemand afgesproken. Said en Youssef blijven bij de Range Rover, terwijl Benaouf en zijn afspraak een rondje lopen. In eerste instantie lijkt er niets aan de hand. Totdat ze op de hoek van de Van Rappardstraat en het Van Bossepad aankomen. Benaouf ziet twee mannen met versnelde pas in zijn richting lopen. Hij weet meteen dat hij een probleem heeft. Tegelijkertijd is er uit het niets opeens het geluid van motoren en gierende banden. Een auto scheurt op hem af. Een milliseconde staat de tijd stil. Een hartslag later giert de adrenaline door het lichaam en neemt zijn overlevingsinstinct het over.

De Audi RS4 van het doodseskader stopt op een paar meter van Benaouf. Een gemaskerde schutter met een kalasjnikov in de aanslag wil uit de auto springen. Maar dat lukt niet, hij krijgt zijn portier niet open. Dat weerhoudt hem er niet van om het vuur te openen. Dwars door de zij- en voorruit van de Audi schiet hij op zijn doelwit. Benaouf rent al voor zijn leven. Hij sprint naar het Van Bossepad, een smal weggetje langs de kade met woonboten, terug naar de Range Rover. Hij ziet de kogelinslagen om zich heen. Het is een klein wonder dat de projectielen hem missen. Als de deuren van de Audi dan toch openvliegen, rent de schutter samen met een handlanger een stukje achter hem aan. Tevergeefs. Snel rennen de hitmen weer terug naar hun auto. Ze krijgen gezelschap van een tweede groep schutters, in een zwarte Volkswagen Golf GTI 5. Bumperklevend rijden de auto's de Van Bossestraat in, de straat die parallel met het Van Bossepad loopt.

In de Van Bossestraat zien de daders een jongen hun kant op komen rennen. Het is Youssef, die ongewapend op het geknal afkomt. Drie mannen stappen uit de Volkswagen en nemen hem met een pistool onder vuur. 'Ophouden, klootzakken!' roept een buurtbewoonster nog. De kogels raken zijn benen en zijn hoofd. Voor een rij deuren zakt hij dodelijk getroffen in elkaar.

Said staat nog bij de terreinwagen aan de andere kant van een pleintje, waar geen auto's over kunnen rijden. De moordenaars van Youssef moeten afslaan. Said besluit dat het tijd is om te vluchten en springt achter het stuur, zet de auto razendsnel in zijn achteruit en botst ergens tegenaan waardoor de achterkant van de Range Rover in puin ligt. Hij schakelt, geeft gas, maar nog voor hij rijdt, doemt de Audi RS4 voor zijn neus op.

De bestuurder van de Audi is om het pleintje heen gereden. Hij is net op tijd om de vluchtende Said in de Range Rover tegen te houden. En dat doet hij niet subtiel. De auto's knallen tegen elkaar. Said kan niet meer verder. Een buurtbewoner die vanwege het lawaai uit zijn raam kijkt, ziet twee mannen uit de Audi stap-

pen met hun wapens in de aanslag. Hij duikt weg als ze het vuur op de Range Rover openen. De voorruit van de terreinauto is binnen enkele seconden doorzeefd.

Said ontspringt op miraculeuze wijze de dans. Hij opent de deur van de Range Rover en rent voor zijn leven. Nu duikt hij een ander deel van de Van Bossestraat in.

De twee schutters blijven nog even staan. Ze kijken naar het Van Bossepad. Via dat weggetje dook Benaouf even eerder weg. De schutters lijken nog af te wachten of ook hij op de Range Rover af komt rennen. Als dat niet zo blijkt te zijn, stapt het moordcommando weer in de auto en gaat achter Said aan.

Ze hebben hem snel ingehaald. Een van de schutters hangt uit het raam en vuurt een salvo af. Said kan niet meer verder. Op een straathoek, honderd meter van de Range Rover, zakt hij in elkaar. Hij is geraakt door meer dan tien kogels. Getuigen zien hoe zijn gemaskerde beul uitstapt en met een Glock-pistool van dichtbij nog een paar schoten op het lichaam van Said lost. De jongen blijft levenloos liggen, zijn lichaam in een vreemde hoek gedraaid. Daarna racen de daders, met het bloed van Said op hun kenteken, vol gas weg.

‘Bizar. Kijk uit mijn raam, zie een schietende machinegun uit auto hangen en een jongen heel hard rennen,’ twittert een buurtbewoonster.

Wanneer de kruitdampen optrekken, staat de Range Rover nog met knipperende lichten op de plek waar Said zijn laatste sprint begon. In de voorruit zitten negen kogelgaten. De buurt ligt bezaaid met kogelhulzen. De kapotgeschoten auto zal later het iconische beeld van deze brute moordpartij en het hele conflict eromheen worden.

De ratelende machinegeweren en de slippende auto's leiden tot grote paniek in de buurt. De meldkamer van de Amsterdamse po-

litie is vanaf half elf overspoeld met telefoontjes over een schietpartij met automatische wapens. Rondvliegende kogels hebben auto's geraakt en zijn ingeslagen in woningen. Ook in de muur van een kinderkamer in een van de omliggende woonboten. Het projectiel is dwars door het hout heengegaan. Al snel is duidelijk dat het een wonder is dat er niet meer slachtoffers zijn gevallen.

Tientallen buurtbewoners zijn naar buiten gekomen. Aanvankelijk dachten de meesten dat er vuurwerk werd afgestoken. Maar toen ze hoorden dat de knallen zich door de buurt leken te bewegen, keken ze toch uit het raam. Sommigen hebben gezien hoe de jongens werden afgeslacht.

Een agente die als eerste ter plekke is, ziet de omvang van het geweld en het lichaam van Said. Ze raakt volledig in paniek. Over haar toeren schreeuwt ze orders naar de buurtbewoners. Maar die vinden het onbegrijpelijk dat Said geen eerste hulp krijgt. Misschien is hij nog te redden.

Een motoragent, wiens dienst er die avond eigenlijk al op zit, snelt samen met zijn collega richting Amsterdam-West. Onderweg horen ze over de portofoon dat er mogelijk automatische wapens zijn gebruikt. Ze weten dat er al veel politie in de Staatsliedenbuurt zal zijn, dus besluiten ze om zichzelf twee kilometer verderop langs de lange Haarlemmerweg te posteren om uit te kijken naar de vluchtauto. En jawel, daar zien ze een Audi rijden. Instinctief weten ze dat dat hem is.

De auto rijdt hard. Een van de motoragenten moet optrekken naar 150 kilometer per uur om het doelwit bij te houden. Hij zet zijn zwaailicht en zijn sirene aan. De remlichten van de Audi lichten op als hij de stoplichten van een volgende kruising nadert. Langzaam rijdt de bestuurder om de andere auto's heen die voor het rode licht staan te wachten.

Wanneer de tweede agent aan komt rijden, ziet zijn collega hoe een loop uit het raam van de Audi steekt. Het is geen waarschu-

wing, meteen klinken schoten. De agent gaat neer, waarop de loop naar zijn collega draait. Opnieuw een salvo. De tweede agent voelt de kogels langs zijn gezicht suizen. In *a split second* laat ook hij zich op het asfalt vallen. Hij trekt zijn motor over zich heen. Nu ben ik aan de beurt, denkt hij, in de veronderstelling dat zijn collega al vermoord is. Hij ziet hoe de Audi optrekt en opnieuw remt. Weer wordt er een salvo afgevuurd. Ditmaal ketsen de kogels af op zijn motor en het wegdek. Terugschieten is geen optie. Hij weet dat hij geen partij is.

Over de portofoon gaat inmiddels het bericht dat bij elke agent de rillingen over de rug doet lopen: ‘Collega neer! Collega neer!’

De moordenaars zijn al een flink stuk verwijderd van de plaats delict. De zilvergrijze Audi RS4 van het doodseskader rijdt nu met een bloedgang richting Haarlem. De twee politiemannen kunnen nauwelijks geloven dat ze ongedeerd zijn achtergebleven. Ze trekken hun motorpak uit en controleren elkaar op eventuele schotwonden. Ondertussen komt een zee van zwaailichten over de Haarlemmerweg aangesnel. Een van de agenten op wie geschoten is, wil opnieuw de achtervolging inzetten, maar zijn collega’s trekken de sleutel uit het slot van zijn motor en zetten hem in een busje.

De inzittenden van de Audi lijken in paniek. De door vluchtende criminelen gevreesde politiehelikopter hangt al in de lucht. Ze moeten de auto dumpen, maar de schutters hebben mazzel. De helikopter vliegt door alle chaos eerst achter een andere Audi aan. De moordenaars scheuren naar het randje van de wijk Geuzenveld. De wijk in rijden kan niet, op iedere straathoek staat al een agent en hele straten zijn afgezet. Alsof er een oorlog is uitgebroken.

In de achteruitkijkspiegel nadert een politieauto. Al rijdend gooien de schutters hun wapens in een sloot. Twee AK-47’s, een Glock-pistool en een colt. Een getuige ziet dat ze hun auto ach-

terlaten bij een sportpark. Normaal gesproken steken daders van liquidaties hun vluchtauto in brand, om zo min mogelijk sporen achter te laten. Dat doen deze moordenaars niet, de politieauto achter hen is er al bijna. Ze sprinten weg. Net op tijd, de politie arriveert maar een paar seconden te laat. De motor van de Audi draait nog, maar de daders ontkomen.

De Golf wordt die avond niet meer gezien. Twee dagen later staat de auto uitgebrand om de hoek bij de plek waar ook de Audi is gedumpt.

De Marokkaanse onderwereld heeft haar visitekaartje afgegeven. De schietpartij in de Staatsliedenbuurt veroorzaakt een schokgolf door heel Nederland. De Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan, die echt niet meer opkijkt van een afrekening meer of minder, is duidelijk geschokt. 'Dit was wild west,' zegt hij de volgende dag.

Hoofdstuk 1

De Amsterdamse binnenstad krioelt van de excentrieke types. Het is de nacht voor de Canal Parade, het hoogtepunt van de Gay Pride. Deze keer vindt de uitbundige botenparade op 7 augustus 2010 plaats. Om half drie 's nachts is het feestverkeer in het centrum nog volop in beweging.

Rappers Mr. Probz en Flex lopen samen met een vriend over de Herengracht. Ze komen van een feestje in club Rain aan het Rembrandtplein en willen nu naar het Leidseplein. De sfeer is *smooth*. De populaire artiesten zijn nog echte jongens van de straat. Flex heeft al eens twee jaar in de cel gezeten. Hij ziet er, met tattoo's tot in zijn nek, niet uit als iemand met wie je ruzie wilt krijgen. Ook Mr. Probz zat al eens vast. In zijn tienerjaren hing hij met de Haagse Crips, de straatbende die gemodelleerd is naar de beruchte Amerikaanse gang die in de getto's van Los Angeles dood en verderf zaait. Inmiddels is de tijd dat hij met een wapen in zijn schoen liep voorbij. Hij had een rolletje in de film *Bolletjes Blues* en heeft zich helemaal op zijn muziekcarrière gestort. Hij neemt platen op met bekende Amerikaanse hiphopartiesten en zijn internationale doorbraak is dichterbij dan ooit. Op zijn handen herinnert de tatoeage *Tomorrow is never promised* hem er dagelijks aan dat alles in één klap voorbij kan zijn.

Mr. Probz en Flex zijn nog altijd geen lieverdjes. Ze zijn zelf de eersten die dat toe zullen geven. Een ruzie gaan ze niet uit de weg, ook niet als die fysiek wordt. Ooit loop je een keer de verkeerde tegen het lijf, waarschuwen vrienden hen regelmatig.

Bij het statige kantoor van advocaat Bram Moszkowicz aan de Herengracht slaan ze linksaf de Nieuwe Spiegelstraat in. Alleen Flex blijft even achter, hij staat te plassen. In de Nieuwe Spiegelstraat lopen Mr. Probz en de andere feestganger vijf Marokkaanse jongens tegemoet. Een uitgelaten lachend groepje buurtvrienden uit Amsterdam-West. Ook zij zijn uit geweest. Mooie gympen, dure jackies en dwars over het bovenlijf het mateloos populaire accessoire onder Marokkaanse jongens: het Gucci-schoudertasje. De vriend van Mr. Probz en Flex herkent de tasjes meteen uit zijn tijd in de horeca. Dealertjes, denkt hij. De Marokkanen lopen elkaar een beetje uit te dagen en duwen en trekken wat. Het lijkt allemaal heel gezellig en het ziet er niet naar uit dat ze van plan zijn om naar huis te gaan. De volgende stop is het Rembrandtplein.

Als de jongens de hoek naar de Herengracht om slaan, botst een van hen tegen Flex aan, die net klaar is met plassen. ‘Wat doe je?’ snauwt de jongen. Ze hebben allebei het een en ander op en er is meteen ruzie.

‘What the fuck!’

‘Wat wil je?’

Flex staat op het punt om gewoon door te lopen, als de Marokkaanse jongen de verkeerde snaar weet te raken. ‘Je kankermoe-der,’ sist hij.

Flex flipt en haalt uit.

Mr. Probz, die al doorgelopen is, draait zich om als hij de ruzie hoort. Hij ziet hoe Flex de Marokkaanse jongen helemaal in elkaar ramt. De andere Marokkanen zetten grote ogen op. Ze willen tussenbeide springen, de een om zijn vriend te helpen, de ander om de boel te sussen. Maar de 1 meter 92 lange Mr. Probz en zijn andere vriend houden het groepje met wat duw- en trekwerk tegen. Dit hoor je met z’n tweeën uit te vechten, vindt Mr. Probz. Als je tof gaat lopen doen, moet je ook kunnen incasseren als het verkeerd uitpakt, ja toch?

Nee. Zo werkt dat dus niet. Niet bij deze jongens uit Amster-

dam-West. Ineens galmt er een keiharde knal door de smalle straat. Een van de Marokkanen, een tengere jongen in een blauwe trui, heeft een klein pistool uit zijn schouderetasje gepakt en Flex neergeschoten. Flex is nog niet eens naar de grond gezakt, of de loop van het omgebouwde alarmpistool is al op Mr. Probz gericht. Die begint in een overlevingsreflex tegen de tiener te schreeuwen. Maar de jongen blijft hem aankijken met donkere ogen die vuur lijken te spuwen. Hij is niet onder de indruk.

Weer klinkt een knal. Ook Mr. Probz zakt ineen. Terwijl het groepje Marokkanen via de Herengracht wegsprint, wordt zijn ademhaling steeds moeizamer. Zijn buik staat in de fik en hij ziet dansende pixels voor zijn ogen.

Beide rappers worden overgebracht naar het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam-Zuidoost. Daar blijkt de toestand van Mr. Probz kritiek. Hij is in zijn lever en nier geraakt. Beide artiesten overleven de schietpartij. Mr. Probz houdt blijvende schade aan zijn nier over, zo vertelt hij later in een reconstructie van de schietpartij in *Nieuwe Revu*.

Diezelfde nacht houdt de politie drie Marokkaanse jongens aan van wie al snel blijkt dat ze er niks mee te maken hebben. De daadwerkelijke schutter ontkomt. Het is de negentienjarige Rida Bennajem. Terwijl de verdachte Marokkanen hun veters uit hun schoenen halen op het politiebureau, kruipt hij thuis onder zijn deken. De kleren die hij vanavond droeg, zal hij zo snel mogelijk links en rechts weggeven. Vannacht heeft hij voor het eerst iemand neergeschoten.

Hoofdstuk 2

Rida Bennajem woont al sinds zijn geboorte op 27 maart 1991 in het Slotervaartziekenhuis op drie hoog in de Gulden Winckelstraat. Het is een grauw straatje, om de hoek van het Bos en Lommerplein. De buurt is een aaneenschakeling van kleine flats: simpele blokken steen en beton, uit de grond gestampt om de naoorlogse woningnood snel op te lossen. Het is een halve eeuw later drukker dan ooit in de sobere sociale woningbouwappartementen. Net zoals zoveel jongens in de buurt, deelt Rida zijn slaapkamer met zijn twee broertjes. Meisjes hebben een aparte slaapkamer of delen die met hun ingetrokken grootmoeder. Aan de balkonnetjes van de portiekwoningen hangen schotelantennes. Op straat lopen mannen met baarden en vrouwen met hoofddoekjes. 's Avonds zwerven er ratten rond in de tuinen, aangetrokken door het afval in de buurt.

Iedereen in Nederland kent de slechtste wijk van Amsterdam-West van televisie en uit de krant: Bos en Lommer, een vaak aangehaald voorbeeld van de mislukte multiculturele samenleving. In 2007 zijn de buurten uitgeroepen tot 'Vogelaarwijken'. Wat er hoog moet zijn, is er laag. De Cito-scores, het welvaartsniveau, de tolerantie tegen homo's. En wat de overheid liever laag ziet, is er juist hoog. Schooluitval, bijstandsuitkeringen, werkloosheid, schulden, verloedering...

Van de 127 nationaliteiten in de wijk, zijn er een paar het nadrukkelijkst aanwezig. In de jaren zeventig verdeelden de arbeidsmigranten uit Turkije en Marokko de straten van Amsterdam-West. Wie had gedacht dat de gastarbeiders, net als hun collega's uit

Spanje en Italië, na verloop van tijd weer huiswaarts zouden keren, had het mis. Sindsdien is er veel veranderd. De meeste 'echte' Amsterdammers vertrokken door de jaren heen naar plaatsen als Almere, Purmerend en Haarlem. Voor de vertrokken autochtonen kwamen meer Marokkanen in de plaats. De moskeeën, Arabische kruideniers en theehuizen kwamen op. De inwoners, het straatbeeld en de scholen werden gekleurder.

Toch, in tegenstelling tot de banlieues in Frankrijk, is Bos en Lommer geen no-goarea, ver uit het zicht van iedereen. Blanke Hollanders kunnen er prima hun studentenbestaan vieren. Het centrum van Amsterdam is amper tien minuten fietsen. En je kunt in Bos en Lommer ook gewoon een gezin beginnen of bejaard en wel achter een rollator langs groepjes hangjongeren naar de Albert Heijn hobbelen. Tussen de avondwinkels, belzaken en dönerkebabtentjes vind je genoeg hippe koffietenten, broodjeszaken en restaurants met uitstekende beoordelingen om het leven van een ware hoofdstedeling te kunnen leiden. Langzaam maar zeker openen meer yupperige horecabedrijven hun deuren langs de Admiraal de Ruijterweg. Hollanders proberen de wijk aantrekkelijk te maken door de naam af te korten naar 'Bolo'.

De twee werelden leven langs elkaar heen, het zijn parallelle samenlevingen. Zelfs voor de nieuwsgierige ambtenaren, researchers en andere wetsdienaren die heel graag een kijkje willen komen nemen, blijft de Marokkaanse gemeenschap grotendeels ontoegankelijk. Natuurlijk praat je als autochtoon weleens met de kebabboer en geef je fooi aan de pizzakoerier, maar weinigen hebben een Marokkaan in hun vriendenkring. Je zou de critici hier zo gelijk geven die beweren dat onze befaamde Hollandse tolerantie eigenlijk een mooi woord voor totale onverschilligheid is. Het blijft een mysterie waarom sommige Turkse eettentjes meerdere keren per jaar van eigenaar wisselen of waarom die ene Marokkaanse bakker nooit open is terwijl er wel regelmatig een busje voor de deur staat. Je kunt er tien jaar wonen zonder ooit het be-

staan te vermoeden van dat zinderende, illegale gokhalletje achter in de zaak van de islamitische slager. Andersom is het net zo. Veel jonge Marokkanen kennen Hollanders alleen uit de media. Het zijn allemaal P v v-stemmers, allemaal racisten.

Rida's moeder is 'Jeblija'. Ze groeide op in de streek Ketama in het Rifgebergte en in de stad Tétouan, op het meest noordelijke puntje van het berglandschap, bijna aan zee. Haar vader die uit de buurt van Casablanca komt, nam haar mee naar Nederland toen hij van Rida's oma scheidde. Rida's moeder ontmoette hem tijdens een vakantie in Marokko. Het stel trouwde en vertrok naar Nederland, waar vader aan de slag ging als schoonmaker. In Bos en Lommer kregen ze vier kinderen. Rida heeft nog een oudere zus – hij is de oudste zoon van het gezin.

Elke zomervakantie gaat het gezin naar Marokko. In Tétouan heeft de familie een appartement. Elk jaar leert Rida vier weken lang het land van zijn ouders een beetje beter kennen. Soms gaan ze ook nog even naar de stad van zijn vader, in het westen van Marokko. Enerzijds is het een traditioneel migrantengezin. Zijn moeder draagt een hoofddoek en spreekt maar een heel klein beetje Nederlands. Dat betekent niet dat Rida tolkt op ouderavonden. Om te voorkomen dat de kinderen onvoldoendes vertalen naar uitstekende prestaties, neemt ze voor die klus een kennis of familielid mee. En wie denkt dat er alleen maar couscous en tajine op het menu staat, komt bedrogen uit. In huize Bennajem serveert moeder regelmatig Hollandse aardappelen, groenten en vlees.

Als kind leeft Rida in een overzichtelijke wereld. Als hij de deur uit loopt dan ziet hij verderop al zijn basisschool, en net daar achter de Badr-moskee. Buiten die straal van 250 meter rond zijn huis, heeft hij niet veel te zoeken. Op zaterdag moet hij naar de moskeeschool, waar jonge moslims onder andere Arabische taallessen krijgen. Het is niet per se de leukste zaterdagbesteding die Rida kan bedenken. Liever voetbalt hij op straat.

Rida gaat naar de Multatuli. Het is een matige school, blijkt uit rapporten van de Onderwijsinspectie. Veel is er voldoende, maar weinig is er goed. Omdat vrijwel elke kleuter op deze basisschool met een achterstand begint is er simpelweg te weinig tijd en capaciteit om ook nog eens iedereen individueel zorg te geven. Zorg die juist hard nodig is voor jongens zoals de kleine Rida. Het is een druk kind.

School is lastig. Hij is dyslectisch en heeft daarom problemen met leren en hij kan niet altijd even goed overweg met de andere kinderen. Hij heeft last van ongecontroleerde woedeaanvallen. Om niks springt hij helemaal uit zijn vel. En dan zijn er de momenten waarop hij uit het niets opeens enorme hoofdpijn krijgt. Rida kijkt dan moeilijk en legt zijn hand op zijn voorhoofd, maar niemand kan precies uitleggen wat er met hem aan de hand is.

Het huwelijk van zijn ouders houdt geen stand. Als Rida acht jaar oud is, gaan ze uit elkaar en staat zijn moeder er alleen voor. Ze krijgt geen alimentatie en moet rondkomen van een uitkering. Vanaf dat moment zien Rida en zijn zus en broertjes hun vader nog maar een keer per week. Dan gaan ze met zijn allen iets doen. Ergens wat eten. Ondanks het feit dat hun vader gewoon in dezelfde wijk woont, komen ze nooit bij hem thuis. Na de scheiding hoeft Rida niet meer naar de moskeeschool.

Na de basisschool gaat hij in 2005 eerst naar een normale vmbo. Twee jaar later moet hij naar het Altra College, een vmbo waar onderwijs en jeugdzorg hand in hand gaan. Het is bedoeld voor leerlingen die problemen hebben in de omgang met medeleerlingen, leraren en ouders of kampen met psychiatrische problemen. Of alles tegelijk. Daar zitten de jongeren met een kort lontje die dreigen vast te lopen in hun ontwikkeling. Maar ook hier weten ze Rida niet te bewegen om iets van zijn schoolcarrière te maken. Even volgt hij nog een kokopleiding. Zijn moeder koopt een echt kokspak voor hem, met muts en al. Maar Rida wordt ook geen kok.

Het drukke kind verandert steeds meer in een stille jongeman. Alleen wanneer hij voetbalt, bloeit hij op. Eindeloos houdt hij de bal hoog, tot vermaak van de jongere jongens uit de buurt. School heeft hij opgegeven en een baantje vinden gaat ook al niet zo lekker. Vorig jaar werkte hij nog even op de markt op het Bos en Lommerplein, maar hij lijkt steeds meer zijn eigen plan te trekken. Rida hangt liever op straat. Net als zijn leeftijdgenoten uit de buurt. Het zijn pubers, jongens die mannetjes worden. Een periode waarin je niet graag thuis bent, waar je moeder, oma en grote zus je nauwlettend in de gaten houden, of je broertjes je lastigvallen. Bij een vriend afspreken kan niet, want die zit met hetzelfde probleem. Op straat heb je tenminste wat privacy. De jongens uit de buurt hangen hele middagen op pleintjes rond. En avonden, want negen van de tien keer mogen ze toch niet de clubs in het centrum binnen, als ze er überhaupt al geld voor zouden hebben.

Ze komen samen op het Lidewijdepad en hangen op het Gulden Winckelplantsoen, pal naast het drukke Bos en Lommerplein met alle winkels en de markt. Het plantsoen is van alle kanten afgeschermd door rijen boompjes en je kunt er zitten op de grote ronde plantenbakken. Marokkanen zijn geboren verhalenvertellers, dus vermaken ze elkaar met sterk aangezette anekdotes en grappen. Ze hebben het over voetballers, kickboksers en criminelen. Over de nieuwste BlackBerry, Vespa en die Italiaanse designgympen van honderden euro's per paar. Ze luisteren naar hiphop, schoppen tegen een bal, 'pingen' (chatten via BlackBerry Messenger) met vrienden of rijden stukjes op de scooter. Uit pure verveling laten ze af en toe het alarm van de Vespa afgaan. Ook 's avonds. En de verhalenvertellers willen ook nog weleens schreeuwen. Dat alles doen ze onder het genot van energydrink en een jointje. De blikjes en plastic drugszakjes blijven liggen. En het blijven pubers. Baldadige gastjes. Dus er gaat weleens een stukje openbare ruimte kapot, meisjes wordt iets nageroepen of voorbijgangers lastiggevallen.

Al snel zorgen de jongens op het Gulden Winckelplantsoen voor overlast. Niet alleen voor de direct omwonenden. Alle buurtbewoners moeten de jongens passeren als ze naar de Albert Heijn of de Vomar gaan. Dat doen ze het liefst met een grote boog, blijkt uit een buurtoverleg waar vooral de autochtone bewoners zich laten horen. Een derde van hen voelt zich onveilig. Het gebrek aan fietsenrekken in de wijk, de ratten en die uiterst vervelende wortelopdruk van bomen in veel straten zijn enkele andere punten die de buurt aankaart.

Er zijn nog veel meer groepen hangjongeren in Amsterdam-West. De Bestevaergroep bijvoorbeeld, rond de Admiraal de Ruijterweg en Jan van Galenstraat, even verderop. Die jongens kwamen veel samen op het Karel Doormanplein, maar hebben sinds kort een nieuwe plek. Het politiebureau aan de Admiraal de Ruijterweg is wegbezuinigd, dus nu hangen ze nacht na nacht op de straathoek naast het voormalige bureau. De groepjes hangjongeren zijn geen rivaliserende gangs, ze zijn door de autoriteiten gewoon vernoemd naar hun favoriete hangplek.

De hanggroepen hebben een enorme aantrekkingskracht op elke puberende jongen. Sommige zitten gewoon op school, andere hebben een baantje. Meestal staan ze alleen op straat te ouwehoeren over voetbal met een blikje Red Bull, pakje Capri-Sonne en een zakje zonnebloempitten. Maar er zitten ook jongens tussen die al hun eerste stappen op het pad van de criminaliteit hebben gezet. Harde jongens. Dat ontdekt ook de vader van een jongen die rondhangt met de Bestevaergroep. Wanneer hij zich verzet tegen de groep, die van zijn zoon eist dat hij meedoet aan hun criminele activiteiten, krijgt hij een bloedstollend berichtje. In de bijlage ziet hij een foto van zijn zoon die een wapen tegen zijn slaap gedrukt krijgt. De boodschap is duidelijk: bemoei je niet met ons.

De hanggroepjes zijn niet ontstaan vanwege de misdaad, maar ze lijken die wel te faciliteren. Regelmatig worden door leden van de groepen plannen voor overvallen in elkaar gezet. Er gaat geen week voorbij of er is er wel eentje in Amsterdam-West. De politie is in 2010 met een rapport op de proppen gekomen waarin werd geconcludeerd dat Marokkanen steeds meer in bendes actief zijn. Die opereren vaak regionaal, maar soms ook internationaal. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat in de stad 16,8 procent van de aangehouden misdadigers van Marokkaanse afkomst is.

Maar lang niet iedereen in de Lidewijdepadgroep is het archetypische probleemjongere. Neem de negentienjarige Said el Yazidi. Said komt uit de Kolenkitbuurt, aan de andere kant van de ringweg A10. De buurt staat op de eerste plek van de ranglijst met Vogelaaarwijken. Het is de slechtste buurt van heel Nederland. Ook Said prijkt op de lijst van jongeren die de politie extra in de gaten houdt vanwege hun gedrag. Hij is een keer opgepakt omdat hij een klap uitdeelde aan een stadstoezichthouder, maar die aanklacht werd later ingetrokken.

Hoewel hij zonder papertje van het Marcanti College is gegaan, heeft hij nog wel een diploma gehaald in de installatietechniek. En hij heeft een beetje geacteerd. Althans, hij was – als je heel goed oplet – in 2004 als figurerend voetballertje te zien in de jeugdfilm *In Oranje* met Wendy van Dijk en Thomas Acda. ‘Het komt allemaal goed, wacht nou maar af wat de tijd met je doet,’ zingt Marco Borsato terwijl Said zijn keeperstenuw aantrekt. Ook in het echt is hij keeper, bij voetbalclub Rksv DCG in Osdorp. Vaak loopt hij met een grote sporttas over straat. Hij jogt regelmatig door de buurt, en drinkt in zijn eentje een muntthee bij de bakker.

Hij is populair in de buurt, jong en oud lopen met hem weg. Hij is de beste vriend van Rida Bennajem. Ze zitten samen op Saids witte Vespa. Dat lijkt misschien niet veelzeggend, maar in deze kringen is dat de bevestiging van een warme vriendschap. Said

lijkt zijn leven op de rit te hebben. Hij werkt hard. Dat doet hij al jaren bij het 'etnomarketingbedrijf' van zijn neef. Marketing gericht op het bereiken van allochtonen.

Rida, Saïd en de overige jongens van de groep hebben nog een andere plek waar ze vaak te vinden zijn: jongerencentrum Connect, een stuk verderop in de Kolenkitbuurt, naast een paar voetbalvelden. In het buurtcentrum proberen hulpverleners de jongens op het rechte pad te houden met allerlei activiteiten zoals een film kijken of een kookles. Connect bestaat uit een reeks jongerencentra en is opgericht door Saïd Bensellam, 'Amsterdammer van het jaar 2006'. Hij ziet Rida als een van de vele snotneuzen die hij af en toe moet corrigeren als hij de kwajongens uithangt.

De openingstijden van Connect zijn alleen niet heel duidelijk en de huisregels, zoals het blowverbod, worden er nauwelijks gehandhaafd. Een buitenstaander voelt zich binnen al snel geïntimideerd. De jonge pubers gedragen zich als stoere kerels. Zelfs het populaire, bijna verslavende bordspel Parchi, een Marokkaanse variant op Mens-erger-je-niet, kan al leiden tot een flinke ruzie.

Toch zijn de stoere gasten af en toe nog echt jongetjes. Zoals die keer toen er iemand langskwam met een hond. Een jongen buiten wilde na enig protest het dier wel even aan de lijn houden, terwijl de eigenaar naar binnen ging om iemand te spreken. De hond blafte één keer en de oppasser liet direct doodsbenauwd de lijn los. Het dier stormde de trap op en rende blaffend het buurthuis binnen. De jongens schreeuwden van schrik en verscholen zich achter elkaar. Sommige, die even eerder nog grote verhalen hadden opgehangen, stonden opeens op de tafel of op een bank. Het cliché klopt: Marokkanen hebben het niet zo op honden.

Op dinsdagavond half tien staat de televisie van Connect standaard afgestemd op Nederland 1. Dan is het tijd voor *Opsporing Verzocht*. De Amsterdamse politie is hofleverancier van het pro-

gramma en de kans is groot dat de jongens een bekende voorbij zien komen. Iedereen kent iedereen. Is het niet van de straat, dan wel uit de gevangenis. De jongens zijn goed geïnformeerd. Ze hebben de dossiers, ze lezen de crimeblogs en horen veel via de tamtam. Nieuwe inzichten delen ze onderling. De straten van Bos en Lommer zijn een collectief geheugen waar feiten en geruchten als een soort Wikipediapagina aangevuld, verbeterd en herzien worden.

Drie dagen nadat Rida de twee rappers heeft neergeschoten, is er een nieuwe aflevering van *Opsporing Verzocht*. Eentje die een duidelijke link heeft met de buurt. In de Bestevaerstraat, midden in Bos en Lommer, is amper een week geleden de zevenendertigjarige crimineel Clyde de Jezus geliquideerd. Hij gold als vriend van de bekende Amsterdamse topcrimineel Gwenette Martha. Het programma besteedt aandacht aan de moord. De schietpartij van Rida wordt niet behandeld. Die volgt een dag later op AT5.

De stadsomroep laat beelden zien van de schutters, even voor de schietpartij. Dat levert weinig op. Mogelijk ook omdat alle vijf verdachten precies hetzelfde signalement toegeschreven krijgen: lichtgetint, 20 tot 25 jaar, 1 meter 70 tot 75 en kort haar dat aan de zijkanten is opgeschoren. Een signalement waar alleen al in Amsterdam-West vele duizenden Marokkanen aan voldoen. De jongen in de blauwe trui was bovendien zo slim om bij het passeren van toezichtcamera's star naar beneden te kijken. Niet de camera's van Moszkowicz trouwens, want de advocaat wil of kan zijn beelden niet afstaan.

Het is zeker niet de laatste keer dat Rida Bennajem voorbijkomt in een opsporingsprogramma.